

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

The Provincial Library City
CORNER PRITCHARD & MCGREGOR ST. Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday
WINNIPEG, MANITOBA, CANADA

PIK III. 4. 86. СЕРЕДА, 26. ЖОВТНЯ 1921. WINNIPEG, MAN. WEDNESDAY, OCTOBER 26th, 1921. No. 86. VOL. III.

ЕВРОПЕЙСЬКЕ РОБІТНИЦТВО ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ЗАСУДУ ІТАЛІЙСЬКИХ РОБІТНИКІВ В АМЕРИЦІ.

ПО ЦІЛІ ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ КОМУНІСТИ ВИСТАЮТЬ СОЛДАРНО В ОБОРОНІ ЗАСУДЖЕНИХ ТОВАРИШІВ.

До мешканця американського амбасадора в Парижі до- ручено бомбу.

ПАРИЖ, 19. жовтня. — Сьо- годня вибухла в домі аме- риканського амбасадора Майро- на Т. Геррика бомба, яка ра- нила тяжко слугу, котрий о- творив пакунок з бомбою. Ви- бух ушкодив також кімнату, в якій отворено пакунок. Ам- басадор Геррик приїхав до дому дві години по вибуху бомби.

Пакунок з бомбою прийшов до тунельної американської амбасаді по багатьох листах з погрозами з нагоди засуду на смерть двох Італійців в Амери- ці, в стейті Мессечусетс, котрі були обжаловані за убиство скарбника у фабриці.

Бомба була завинена в гар- ну скринку з написом "пер- фуми". Через те думали в ам- басаді, що це дарунок для ам- басадора з приводу його уро- дин, які були 9. с. м. Пакунок отворив слуга Волтер Блен- чард, Англієць, котрий був на вілі при бомбах і розумієть- ся на них. Він, коли тільки о- творив пакунок і помітив шу- рову пінаку, що це бомба і ки- нув її на бік, а самий став уті- кати. Бомба вибухла в кулі кімнати і втікаючого Бленча- рда ранив відламок бомби в плечі. Кімната, в якій стався вибух, сильно ушкоджена.

Поліція в Парижі вірить, що замаху добили Італійські соціалісти в Парижі з місти- за засуду на смерть двох соці- алістів Італійців в Мессечусетс. Кілька днів перед замахом амбасадор дістав листи з по- грозами. Денно тих листів приходило до 100. В тих ли- стах протестовано проти за- суду на смерть робітників Ні- коля Сакка і Бартольомає Ванзетті в Америці, в стейті Мессечусетс.

Парижські соціалісти уладили демонстрацію перед аме- риканською амбасадой і видали брошуру, яку роздавали на місті, а в якій критикували а- мериканське судництво і правительство.

Робітничі протести в Італії проти засуду Італійських робітників в Америці.

Нинішній випадок в домі а- мериканського амбасадора в Парижі послідував за ріжними протестами, які з перервами вибухали в Італії заради засудження Італійських робіт- ників Сакка і Ванзетті в Мессечу- сетс минушого літа і тільки недавно заманіфестували себе в Італії.

З початку протести в Італії були спорадичні (поодинокі) і не дуже значні, однак дух ан- типатії до засуду знайшов ши- рокій висів на мітингу, скли- канім в Мілані на 3. жовтня ко- мітетом Палати Праці, де ко- муністичні бесідники налягну- вали "буржуазний капіталізм" в зв'язку зі судом.

Поліція в Римі арештувала по- верх 100 осіб.

Пару днів пізніше італій- ский соціалістичний конгрес, що зібрався був в Мілані, ви- словив своє невдоволене з вердикту месечесетського су- ду і по сім сідувала мину- шого тижня ворожа демон- страція перед американською амбасадой в Римі, де поліція перевела більше як 100 ареш- тованих заки успілі розігнати туди. Та поимно сих дра-

тичних кроків поліції, послі- дували інші демонстрації. Переступством, за котре Сакко і Ванзетті зістали за- суджені, було обрабоване на 15. цвітня 1920 року чотирма або п'ятьма бандитами скар- бника "Slate and Morrill Shoe Co." в Савт Брейнтрі, Месс. Фридерика А. Парментера, та смерть того скарбника і його сторожа Александра Берар- делі.

Буча в французькому парла- менті.

ПАРИЖ, 20. жовтня. — Спроба убити американського амбасадора Геррика привела нині до заворушення в фран- цузському парламенті.

Посол Мандел, сторонник бувшого прем'єра Клеманса, в острій промові накинув на поліцію і департамент суд- ництва за те, що вони допу- стили до такого гвалту. Він на- прав також в острій спосіб на комуністів. Тоді соціалістич- ний сенатор Екоффієр при- скомив до него і вдарив його в лице.

Через 15 минут в парламенті панувало замішане. Посли кричали і билися між собою. Французька поліція розпо- чала нині по цілім краю ін- вестигацію діяльності комуні- стів.

Застановили виставу протико- муністичної фільми.

Нині по полудни комуністи вчинили в кіно-театрі в до- лішній часті міста замішане, коли пробували застановити ви- ставу фільми "Червона Росія". Виставу застановлено, і після арештованих кількох осіб ко- муністи відступили, заявляю- чи, що повернуть ще на вечір- ну виставу.

Фільма, яка вважається ан- тикомуністичною, через по- грози зістала відтягнена з кількох театрів.

Міжнародний комуністичний план для освободження Італійських робітників.

ВАШІНГТОН, 20. жовтня. — Нинішній денеся з європей- ських столиць і Полудневої А- мерики вказують на те, що і- стинне міжнародний комуні- стичний заговор, маючий на ці- лях освободити через погрози о- освободжене італійських ко- муністів Ніколя Сакка і Барто- льомає Ванзетті, засуджених за убиство скарбника і його сторожа в Савт Брейнтрі, Месс., на 14. липня.

Грозять американським амба- садорам.

Американські амбасадори в Римі, Брукселі і Лондоні отримали листи з погрозами від комуністів в тих краях.

Грозять американським кон- сулятам в Франції.

ПАРИЖ, 21. жовтня. — Аме- риканські консулі в Парижі, Бордо, Ліоні і Марселю отримали листи з погрозами, в котрих говорять, що на- слухай ексекції італійських робітників Сакка і Ванзетті, буде за се відлачено аме- риканським консулятам. Подібні листи отримано в аме- риканській репарацийній комісії і паспортній бюрі в Парижі. В листах загрожено, що бу-

динки комісії і бюра будуть висаджені у воздух. Сильні відділи поліції стережуть тих будинків, як також і амбасади консуляту. Поліція в Бордо, Ліоні і Марселю стереже та- кож тамошних консулятів.

Демонстрації перед аме- риканським консулятом в Бресті.

БРЕСТ, 21. жовтня. — Ко- муністичні демонстранти в чи- слі 6.000 осіб заатакували тут вчора американський консу- лят і повбивали в будинку вікна. На чолі товпи виділи написи: "Жадаємо справедли- вості для Сакка і Ванзетті!" "Проч з капіталістичною А- мерикою!" Демонстранти спі- вали "Інтернаціонал" і повіла- ли червоним прапором. Вкін- ці поліція розігнала товпу.

Бельгійські робітники протес- тують проти засуду Італій- ських товаришів.

БРУКСЕЛЯ, 21. жовтня. — В наслідок комуністичних де- монстрацій скріплено вчора коло американської амбасади поліційні кордони. Товпа, зіб- рана перед будинком амба- саді, домогала ся освободже- ння Італійських комуністів Сак- ка і Ванзетті, засуджених в Злучених Державах на кару смерті. Поведене товпи було таке визиваюче, що вкінці ко- нечним було заклякати додат- кові відділи поліції, які і ро- зігнали демонстрантів.

Французька жандармерія і вій- сько стерегли аме- риканську амбасад.

ПАРИЖ, 24. жовтня. — Де- сять тисяч поліції і вісімна- цять тисяч жовнів стерегли в неділю демонстрацію пари- ських комуністів, щоби не до- пущити демонстрантів під бу- динок американської амбасади запротестувати проти викона- ння смертного засуду над Сак- ком і Ванзетті. Маса жандар- мерії і уоруженої піхоти та кі- нині завняли всі стратегічні мі- сця, куди мали переходити ко- муністи. Поверх пів мільона о- осіб вишили на вулиці пригляда- тись комуністичній демонстра- ції, однак поліція старала ся розганяти цікавих, щоби не творили збитої разом маси.

В демонстрації взяло участь поверх 200.000 осіб.

В неділю, о 2. годині по по- лудни комуністи почали скло- дитись на площу Порт Мей- лот, звідки о 3. годині мали вирушити в похід. Але поліція і військо не допустили зібратись на зазначеній площі. Після того двістатисячя товпа по- ділялась на малі гуртки, і у- строїла в ріжних місцях міста відкриті мітинги. На однім з таких мітингів Марсель Кашен, комуністичний посол і ре- дактор "Іманіте" сказав:

"Десять тисяч поліції і маса уоруженого війська не допу- стили устроїти демонстрацію протесту проти засуду двох наших товаришів, однак се величезна маса робітників, яка прийшла демонструвати най- краще показує настрої фран- цузського народа".

Доці перешкоди демонстра- ції в Лондоні.

ЛОНДОН, 24. жовтня. — Де- монстрація британських ро- бітників перед американсько- ю амбасадой в Лондоні не від- була ся з той причини, що че- рез ціле пополудне падав дощ.

БУВШИЙ АВСТРИЙСЬКИЙ ЦЕ- САР КАРЛ ПРОБУЄ ЗНО- ВА СТАТИ КОРОЛЕМ УГОРЩИНИ.

Наслідки вісти, що будуть він здобув Будапешт.

ВІДЕНЬ, 22. жовтня. — Бу- вший цісар Австро-Угорщини, Карл, прибув аеропланом в п'ятицю по полудни до Еден- бургу, в Бургенлянд, зі Швай- царії, — як про се доносить нині депеша з Еденбургу — і вибрав ся в дорогу до Буда- пешту, в супроводі війська з Еденбургу.

Депеша доносить, що сей- час по його прибутку до Еден- бургу, військові сили того мі- ста перейшли на його сторону і він зістав проголошений ко- родем.

Вісти з Еденбургу доносять також, що в Бургенлянд сфор- мовано тимчасове правитель- ство в інтересі экс-цісаря Карла, під проводом князя Ю- лія Андраси, колишнього ав- стро-угорського міністра за- граничних справ.

Угорське правительство під- приймає кроки, щоб вигнати бувшого цісаря з Угорщини. Вісти про таку постанову у- горського правительства ма- ють походити з офіційного же- реда в Будапешті.

Нествержені вісти доносять про здобуте Будапешту військами Карла.

ВІДЕНЬ, 23. жовтня. — Бувший цісар Австро-Угорщи- ни, Карл, увійшов нині попо- лудни до Будапешту. Вістку по передано сюди телеграфіч- но з Праги, але її не потвер- джено з жадних інших жерел. Всі телеграфічні сполучен- ня між Віднем а Угорщиною зі- стали відтати.

Правительственні війська пере- ходять на сторону Карла.

ВІДЕНЬ, 23. жовтня. — Ав- стрійське бюро заграничних справ, втратило нині всяку ко- мунікацію з Будапештом і че- рез те не можна довідатись, що властиво в Угорщині ді- єть ся. Всюди поширені ріжні слухи і супереччі вісти. Між іншими розповсюджена ві- стка, що экс-цісар Карл увій- шов до Будапешту і що деякі правительственні війська пе- рейшли на його сторону. Ін- ші вісти говорять про відби- те наступу монархістичних військ. Одно лише відомо всім понад всякий сумнів, а іменю, що під Будапештом відбув ся короткий і, можли- во, дуже завзятий бій.

Телефонічне денесне з Праги каже, що Карло дістав ся до Будапешту, а віденська "Фрає Прессе" подає, що італійське посольство, одержало вісти з Будапешту про пере- хід деяких військ тої столиці на сторону Карла.

Повстанчі банди з Бурген- лянду спішать Карлови на по- міч. Депеша з Еденбургу до "Тагсблат" у доносить про ре- зигнацію кабінету Бетлена, а де вістка ся не потверджена.

Що кажуть з Будапешту?

БУДАПЕШТ, 23. жовтня. — Коли Карло з своєю армією був еще далеко від Будапеш- ту, угорське правительство бу- ло солідно проти допущення його до трону. Коли наміри бувшого короля заняти Буда- пешт стали відомі, правитель- ственні війська, складаючі ся переважно з селян, котрі не- навидять Габсбургів, встанови- ли оборонну лінію коло міста Бікевич, яких 50 миль від Бу- дапешту. Тим військам дано

строгі накази, не пропустити потягу Карла і для осто- рожности розірвано залізничний тор.

Однак бувший цісар мусів очевидно мати успіх, бо вій- ська з Комори, які попередно завернули його потяг, тепер запрягли йому вірність. Буша цісарева Зіта є зі своїм мужем.

Кабінет, повідомивши алі- янтів про свою постанову не- допустити Карла до трону, не перериває свого засіданя, на котрому виготовляють ся спо- соби і пляни дальшої акції.

Міністри, репрезентуючі ріж- ний елемент, допомагають ся арештованя бувшого короля.

Кабінет Бетлена заявляє, що він є паном положеня і що в Будапешті панує спокій.

В цілій Угорщині проголо- шено стан облоги, а адмірал Горти видав маніфест, в кот- рій звиває до вдержуваня по- рядку. Він звиває населеня, щоб оно "поздержало рояліс- тів і заговорників, котрі ве- дуть Угорщину до неминучої і остаточної катастрофи".

Чехословацкіна і Югославія готують ся на всякий випадок.

ПРАГА, 23. жовтня. — Чехо- словакія цілковито противить ся поворотови бувшого цісаря Карла. Прем'єр Бенеш заявив, що поворот Габсбургів на трон означало б "casus belli" (причина війни). Прем'єр вер- нув до Праги і скликав нині ка- бінет на засідане. Парламен- тарний комітет заграничних справ збереть ся в поведілок для розв'язаня ситуації. Соці- алісти і Німці скликають масо- вий мітинг. Запитання є те, що німецькі елементи є проти Карла.

БЕЛГРАД, 23. жовтня. — Тут поклякло три дивізії для скріпленя військових сил на угорській границі і вчора в но- чі занято всі залізничорозіжні комунікації з Угорщиною. Правительство порозуміває ся з Чехословакією, Румуні- єю, а також і з аліантами по- до складної гармонійної акції, на випадок потреби.

Французькі і британські мі- ністри обіцяли поміч своїх правительств, щоб не допу- стити до війни, але в той са- мий час не допустили Карла до трону.

В ПОРТУГАЛІ ВИБУХЛИ ЗА- ВОРУШЕННЯ.

Прем'єр і двоє міністрів убиті а один ранений.

ЛОНДОН, 23. жовтня. — Пі- сля денесня з Парижа до лон- донського "Екскендж Теле- граф" в Лізбоні, столиці Пор- тугалії, вибухли в середу во- важні заворушення, підчас чо- го зістали убиті прем'єр респуб- ліки і двоє міністрів, як рів- нож міністер фінансів зістав смертельно ранений. подро- бинь сего "революційного" ви- буху нема покищо ніяких, од- наче догадують ся, що акту сего доконали монархісти і мі- літаристи.

Сформовано нове правитель- ство.

ЛІЗБОНА, 20. жовтня. — Португальське правительство зістало повалене, а на його мі- сце сформовано кабінет без- партійний, уневаженно вибо- рий з 10. липня і всі ухвали те- першого парламенту. Прези- дент республіки підписав но- вий декрет, назначуючи нових міністрів. Війська заняли всі стратегічні місця в столиці і передмістях.

Британія пісала воєнний ко- рабель до Португалії.

ЛОНДОН, 21. жовтня. — В виду того, що в часі переворо- ту в Лізбоні почали ся рабу- нки, британські горожани, які перебувають в Португалії, за- жадали від британського пра- вительства охорони їх житя і маєтку. Бритійська адміра- ція вислала вже до Португалії воєнний корабель Каліпсо, який находив ся на водах Се- редземного моря.

Вісти, що доходять сюди з Португалії є дуже неясні. В Лізбоні проголошено воєне право.

Прогнане правительство готу- вить ся вдарити на Лізбон.

ЛОНДОН, 22. жовтня. — Генерал Соуса Роккас, коман- дант португальського війська, яке остало ся льояльним до прованого правительства, го- товить ся до походу на Лізбо- ну, щоби здавити "револю- ційний" рух.

Першим кроком нового пор- тугальського правительства було освободжене тих в'язнів, котрі були засуджені за заго- вір убиства дра. Сідоніда Па- еса в грудні 1918 р.

Убито болгарського міністра війни.

СОФІЯ, 23. жовтня. — М. Демітров, болгарський міні- стер війни зістав убитий в су- боту рано, коли він їхав авто- мобілем коло Костенділь. 43 миль на полудневий захід від Софії. Шофер і двоє товари- шів міністра зістали також у- биті.

КРИЗА В НІМЕЧЧИНІ.

Німецьке правительство зре- зигнувало.

БЕРЛІН, 23. жовтня. — Ні- мецьке правительство на чолі з прем'єром Віртом зрезигну- вало. Прем'єр Вірт в листі до президента Еберта заявляє між іншим слідує:

"Німецьке правительство че- рез п'ять місяців старало ся виповнити всі зобов'язаня версальського договору, щоби не допустити до окупації око- личі Рур та щоби довести до гармонійного вирішеня спра- ви Гор. Шлеску, від чо-го зави- сять будучі мирні відносини між європейськими держава- ми. Але справа Шлеску вирі- шена нарешті так, що навіть чисто німецькі міста, більшу часть внутрішнього майна і чо- тирь п'ятих фабрик відівано від Німеччини і відано Поль- щі. Німецьке населеня проти його волі і висліду загального голосованя віддано під чужи- нецьке пановане. Німецький нарід ніколи не забуде тої у-

трати, яку йому як безборон- но му накинено і яку він мусить мовчально прийняти".

Експорт і імпорт Німеччини.

БЕРЛІН, 20. жовтня. — Екс- порт і імпорт Німеччини за мі- сяць липень значно збільшив ся в порівнянн з експортом і імпортом в місяці червня. За місяць липень Німеччина ви- слала поза свої границі ріж- них товарів на суму 6,208,000- 000 марок, а спровадила заа границі товарів на суму 7,585- 000,000 марок.

(Помимо того, що німецька індустрія працює повною си- лою пари, німецька марка ле- тить стрімголов в долину. Буржуазні аліантські коре- спонденти, які перебувають тепер в Німеччині говорять, що Німеччина зближаєть ся до фінансового банкруцтва. Вони лякають ся, що як аліан- ти не змодифікують версаль- ський договір відносно воєн- них відшкодовань, які має платити Німеччина, то сліду- ючої зими Німеччина не втїче перед кривавою революцією.)

Довги Франції ростуть як гри- би по дощі.

ПАРИЖ, 21. жовтня. — Від 1. січня 1920 року довги Фран- ції зросли о 11,867,000,000 франків. Франції винна внутрі- краю 229,055,000,000 франків, а за границею 35,206,000,000 франків. Отже загальний довг Франції вносить 264,341,000- 000 франків.

Знова краї, які задовжились у Франції винні її 14,000,000- 000 франків. Відтгнувши сю суму, Франція задовжала ся на 250,340,000,000 франків.

Живими пальці комуністів.

РИГА, 28. вересня. — Чі- тинська газета "Дальневосто- чний Телеграф" доносить, що бувших членів воєнної револю- ційної владиостовської ра- дии Лаза, Собольцева і Лудько- го арештували Японці і живи- ми спалили в льокомотивній печі.

ВАЖНЕ ДЛЯ МІСЦЕВИХ ЧЛЕ- НІВ УКР. РОБ. ДОМУ!

В неділю, 30. жовтня, с. р., о 2 год. по полудни відбууть ся в Укр. Роб. Домі

СПЕЦІАЛЬНІ ЗБОРИ

всіх місцевих членів У. Р. Д., на котрих будуть обговорюва- ні дуже важні певні справи. Всіх членів У. Р. Д. зивають ся, щоб конечно на ці збори прибули.

Екзекутивний Комітет і Заряд Відділу Укр. Роб. Дому.

МІТИНГИ, КОНЦЕРТИ І ПРЕДСТАВЛЕНЯ

Драматично-Співацький Кружок Укр. Робітничого Дому — відіграє

В СУБОТУ, 29. ЖОВТНЯ, В УКР. РОБІТНИЧИМ ДОМІ загально відому драму в 5-ох діях, зі співами і танцями І. Тогобочного п. и.

"ЖИДІВКА ВИХРЕСТКА"

Драма "Жидівка Вихрестка", не потребує захвалювань. Хто її раз бачив, той безперечно не омине нагоди побачити її ще раз. Хто-ж сеї зворушуючої драми не бачив еще зовсім, той конечно повинен прийти в суботу до Українського Робітничого Дому і побачити її. — В ви- ставі беруть участь найкращі сили.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.
Ціни місць: 50, 35 і 25 центів.